

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

O plecare timpurie

† Arhimandritul Dometie Manolache

În plină și rodnică activitate bisericească și patriotică s-a stins, ca o luminare de ceară curată, la 6 iulie 1975, părintele Arhimandrit Dometie Manolache, duhovnicul Sfintei Mănăstiri Rîmeș, județul Alba.

Moartea, după învățătura Sfintei noastre Biserici, nu este numai sfârșitul acestei vieți pămîntești, trecătoare, ci este, în același timp și începutul unei „alte vieți, veșnice“. De aceea nu trebuie să ne fie indiferent modul în care ne petrecem viața noastră pe acest pămînt, deoarece, de modul acesta depinde întreaga noastră trăire, dincolo de hotarele lumii acesteia. Ca atare, viețuirea noastră creștinească este axată, la tot pasul, pe ideea viețuirii noastre veșnice și fericite, cu adevărat, este acel credincios care, în strădaniile sale pămîntești, nu numai că nu uită acest lucru, ci își încordează toate puterile în vederea acestui scop și arde de dorința de a auzi de la Dreptul Judecător, la Judecata cea mai de pe urmă, cuvintele: „Bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost pus, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului tău.“

Unul dintre acești osîrduitori devotați față de învățăturile cele de suflet mîntuitoare ale Sfintei noastre Biserici și care și-a consumat întreaga sa viață — de altfel atît de scurtă — pentru mîntuirea altora, prin mîntuirea sa proprie și care ne aduce aminte de marile figuri de sfinți ai Sfintei noastre Biserici, a fost desigur și vrednicul de pomenire, părintele Dometie, pe care l-am petrecut la cele veșnice, cu tristețea că sufletul său cel mare și plin de cele mai alese calități s-a despărțit de noi, dar și cu nădejdea și conștiința că pilda vieții sale ne va încălzi totdeauna sufletele noastre, spre o trăire creștinească adevărată și bineplăcută lui Dumnezeu.

Vrednicul de pomenire, părintele Dometie, s-a născut la 13 octombrie 1924, în comuna Bălănești, jud. Buzău, ca fiu al părinților Ioan și Filofteia.

După absolvirea celor 7 clase primare din comuna Tîrlele-Filiului, județul Brăila, în anul 1937 s-a înscris la Seminarul Teologic din Buzău,

Arhimandritul DOMETIE MANOLACHE

pe care l-a absolvit în anul 1945, ca șef de promoție. În anul 1945, a dat examen de admitere la Facultatea de Teologie din București, pe care

(Continuare în pag. 2)

Piine pentru suflet

„Sarea pămîntului”

În Predica de pe munte Iisus a spus Apostolilor: „Voi sînteți sarea pămîntului“ (Matei 5, 13).

De ce a spus Iisus aceste cuvinte Apostolilor? Care este tîlcul și semnificația lor pentru Apostoli și pentru urmașii lor? Iată gînduri și întrebări cu care trebuie să ne hrănim și cărora trebuie să le răspundem zilnic.

Eu sînt, eu trebuie să fiu ceea ce este sarea pentru pămînt. Așa vrea, așa a definit însuși Iisus rostul meu în lume.

Dar ce este sarea? Care este rostul ei în natură? Sarea este un element necesar și indispensabil, care intră în compoziția aproape a tuturor lucrurilor din natură. Este nelipsită din viața plantelor, animalelor și a oamenilor. Fără de ea nu ar putea trăi în mări și oceane peștii și alte viețuitoare, precum și plantele care se hrănesc cu ea din pămînt.

Funcțiunea ei principală este aceea de a păstra alimentele de stricăciune, de a le feri de descompunere și, în același timp, de a le da gust.

Ea intră în compoziția organismelor vii, se unește cu ele fără a se confunda și fără a-și pierde esența, se dizolvă și trece în toate stările pe care le ia materia, împlinind totdeauna rostul de păstrătoare și indicator a unui sens superior în creație.

În procesul ei de formare, sarea mai are o calitate foarte grăitoare. Blocurile de sare, în timp ce se formează în adîncul pămîntului, au proprietatea de a elimina din cuprinsul lor corpurile străine, impuritățile, încît blocul de sare apare cristalin și curat.

Folosind acest element din natură, pentru a indica rolul Sfinților Apostoli și al urmașilor lor, Mîntuitorul a arătat în mod plastic însușirile și misiunea slujitorilor altarului în lume.

(Continuare în pag. 4)

Scopul și foloasele Sfintei Liturghii

Sfînta Liturghie e izvorul și temelia tuturor Sfîntelor Taine și ierurgii și cea mai importantă dintre toate slujbele care constituie serviciul divin public din fiecare zi al Bisericii Ortodoxe. Ea e slujbă de origine divină fiindcă însuși Mîntuitorul a instituit-o la Cina cea de Taină. De aceea Simeon Tesalonicianu nici nu socotește Sf. Liturghie printre cele șapte laude premergătoare Liturghiei, fiindcă acelea sînt numai o pregătire pentru Liturghie. Cele șapte laude au fost rînduite de Biserică cîtă vreme Liturghia e mai presus de ele, e de origine dumnezeiască.

Cele șapte laude (Utrenia, Vecernia, Pavecernița, Miezuoptica, Ceasul I, Ceasul III, Ceasul VI și Ceasul IX) îi aduc lui Dumnezeu rugăciuni de cerere, de mulțumită sau de laudă, cîtă vreme prin Liturghie se aduce lui Dumnezeu cu mult mai mult, îi aduc jertfă, care e cea mai deplină și cea mai înaltă formă a cultului de adorație (latric) pe care îl aducem lui Dumnezeu.

Săvîrșitorul acestei jertfe este însuși Hristos, El jertfește și se jertfește pentru ca să ne sfințim (Ioan 17, 19). Darul jertfei e tot ce poate fi mai de preț în fața lui Dumnezeu, e Trupul și Sîngele Său. Natura divino-umană a lui Iisus e tot ce a creat Dumnezeu mai de preț, ea fiind împodobită cu toate virtuțile, harurile și perfecțiunile. Natura noastră omenească la stadiul ei de perfecțiune la care a fost ridicată de Cuvîntul cel veșnic prin unirea ipostatică, împreună cu firea dumnezeiască,

nedespărțită în una și aceeași persoană, sînt oferite ca dar de jertfă lui Dumnezeu.

Din acest motiv Sf. Liturghie este după scopul ei cea mai înaltă jertfă de laudă și de adorare, este jertfa supremă de mulțumire, este cea mai plăcută jertfă de împăcare a noastră cu Dumnezeu și este totodată cea mai puternică rugăciune de cerere.

Am spus că Sf. Liturghie după scopul ei este cea mai sublimă jertfă de adorare și de laudă pe care a putem aduce lui Dumnezeu. Noi, cu puterile noastre mărginite, chiar dacă am strînge la un loc toate virtuțile sfinților, toate jertfele noastre, chiar dacă am oferi viața noastră întreagă nici atunci nu ar fi destul. Toate acestea au o valoare mărginită, limitată, cîtă vreme lauda pe care trebuie să o aducem lui Dumnezeu trebuie să fie nemărginită. Iisus Hristos se oferă pe Sine, Trupul și Sîngele Său, de o valoare nemărginită, pentru a-i aduce lui Dumnezeu o închinare, o adorare și laudă proporționată cu măreția și cu dumnezeirea Sa.

Sf. Liturghie e prinosul nostru de mulțumire adus lui Dumnezeu pentru toate binefacerile pe care le-am primit de la El. Chiar dacă milioanele de îngeri i-ar mulțumi n-ar putea să-i mulțumească atîta cît îi mulțumește Hristos care se jertfește pe altar. În Liturghia noastră la cuvintele preotului: „Ale Tale dintru ale Tale...“, credin-

cioșii răspund: „Pe Tine te laudăm, pe Tine bine te cuvîntăm, Tîe îți mulțumim Doamne...“

Sf. Liturghie este cea mai eficace jertfă de împăcare. Pe cîți păcătoși nu i-a readus de pe calea lor păcătoasă Sf. Liturghie! Sf. Liturghie ne predispune la pocăință și la mărturisirea păcatelor. Sf. Liturghie ne face să urim păcatul și pregătește sufletul pentru pocăință. Prin Sf. Liturghie îi oferim lui Dumnezeu ca preț al rîscumpărării noastre Sîngele și Trupul cel curat al Fiului Său.

Sf. Liturghie este și cea mai bună rugăciune de cerere. „Adevărat, adevărat zic vouă: Orice veți cere de la Tatăl în numele Meu vă va da“ (Ioan 16, 23). Dacă Dumnezeu a promis răsplată și pentru un pahar cu apă pe care îl dăm în numele Său, s-ar putea să nu asculte cererile noastre cînd le prezentăm înaintea Lui împreună cu Trupul și Sîngele Fiului Său? Acest Trup și Sînge a lui Hristos va cere multă milă și îndurare pentru noi.

Foloasele Sf. Liturghii sînt nespus de multe și de mari. Prin Sf. Liturghie sporim în noi harul sfințitor, ne întărim împotriva ispitelor, primim darul întoarcerii de la păcate și ne asigurăm mîntuirea cerească. Fericitul Augustin ne spune că mama sa Monica nu lăsa o zi să treacă fără să ia parte la Sf. Liturghie. Rugăciunile și participarea ei la Sf. Liturghie au contribuit la întoarcerea fiului ei Augustin.

Sfînta Liturghie e cea mai mare bogăție pe care o putem avea atît în lumea aceasta cît și în

(Continuare în pag. 4)

O plecare timpurie ...

(Urmare din pag. 1)

a absolvit-o în anul 1949 cu calificativul excepțional.

Fiind student în anul al IV-lea de teologie (1949), împreună cu alți colegi de an a fost trimis, ca misionar, în parohiile Teleac și Gurghiu — protopopiatul Reghin, județul Mureș. În același an, a fost închinoviat la Sfânta Mănăstire Prislop, fiind hirotonit întru diacon, la 6 august, la Sfânta Mănăstire Hodoș-Bodrog din Episcopia Aradului, iar la 7 august a fost hirotonit preot duhovnic pentru Sf. Mănăstire Prislop, în catedrala episcopală a Aradului, de către episcopul Andrei Mageru. La scurt timp, în anul 1950, a fost numit stareț al Sf. Mănăstiri Prislop. Aici, a lucrat, într-un spirit de largă jertfelnicie. A rămas în această ascultare pînă în anul 1952 cînd a fost mutat la Sf. Mănăstire Afteia-Cioara, tot ca stareț, vechea ctitorie a Sf. Sofronie. De aici, în același an, a fost numit la Sf. Mănăstire Ciolanul, din Eparhia Buzăului, director de studii și profesor la școlile monahale ale sfintelor mănăstiri: Ciolanu, Rătești, și Barbu, în care calitate a slujit pînă în anul 1957, cînd a fost mutat la Centrul Eparhial al Buzăului, ca slujitor la catedrala episcopală.

În anul 1958, îl găsim la Sf. Mănăstire Fîntînele, județul Bistrița-Năsăud, ca preot al Sfîntului așezămînt și ca paroh la parohia Dornișoara. Întrucît Mănăstirea Dragomirești în acea perioadă de timp se afla într-o stare precară de organizare, a fost numit aici în anul 1959 stareț, de unde, în același an, a fost mutat la Sf. Mănăstire Rîmeș, ca preot duhovnic și preot paroh al parohiei Rîmeș-Sat, unde a slujit pînă la fulgerătorul său sfîrșit.

Pretutindeni pe unde a peregrinat și-a lăsat amprenta sa de bun gospodar, de zelos propovăduitor al cuvîntului lui Dumnezeu, fiind regretat de toți cei care l-au cunoscut. Dar, marea sa personalitate administrativ-gospodărească și duhovnicească rămîne legată de vastele realizări și înnoiri, pe care le-a adus la străvechea Mănăstire Rîmeș. Aici, a ridicat din temelie două case parohiale, ateliere supraetajate pentru secția covoare, o trapeză cu bucatărie pentru sfînta mănăstire, un arhondaric cu 7 camere, baie etc. Cu sprijinul Sfîntei Patriarhii, al Sfîntei Arhiepiscopii de Alba Iulia și Sibiu, al Onoratului Departament al Cultelor și al multor protopopiate, precum și prin donația viețuitoarelor sfîntei mănăstiri, a introdus și aici lumină electrică și apă potabilă în încăperile sfîntei mănăstiri. A adus importante îmbunătățiri și la bisericile parohiale din jurul mănăstirii: la Rîmeș-Sat și filia Valea-Uzii, la Pleașa și Olteni.

Părintele arhimandrit Dometie Manolache nu s-a lăsat însă copleșit numai de această activitate administrativ-gospodărească, ci a pus un mare preț și pe studiu. Astfel, în anul 1972 s-a înscris la cursurile de doctorat în Teologie, de la Institutul Teologic de grad Universitar din București, pe care le-a terminat cu media 10, cu o lună mai înainte de fulgerătorul său sfîrșit.

Pentru multipla și rodnică sa activitate, pentru vredniciile sale în ogorul Sfîntei noastre Biserici, i s-a înmînat medalia jubiliară a „XXV-a Aniversare de Patriarhat a Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian“, emisă cu acest prilej, iar la 12 decembrie 1974 Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin Decizia nr. 4200, i-a acordat rangul de arhimandrit.

Pînă la sfîrșitul vieții sale, părintele Dometie, însuflețit de caldul său patriotism, a fost întotdeauna alături de popor, i-a împărțit năzuințele și i-a sprijinit eforturile desfășurate cu avînt pentru propășirea patriei.

Slujitor de seamă al Bisericii noastre, pătruns de fierbinte dragoste pentru ea și pentru Patrie, a înțeles și sprijinit cu toate puterile sale transformările noi din zilele noastre, împletind armonios idealul unității bisericești cu cel al unității poporului nostru, făcîndu-se pe această linie un exemplu vrednic de urmat. Teolog distins, părinte duhovnicesc al multora, patriot și osîrduitor pentru unitate bisericească, spirit de înaltă jertfelnicie, altruist, gospodar de rară capacitate, părintele Dometie a fost și va rămîne o floare de mare preț în grădina Bisericii Ortodoxe Române. Nu i-a lipsit nici spiritul și nici hotărîrea cu ajutorul căroră a izbutit să trezească energiile latente în sufletul păstoriților săi. În felul acesta a reușit să desfășoare o activitate, care a contribuit, în mare măsură, la cimentarea unității noastre bisericești, la îndrumarea credincioșilor, făcînd pe păstoriții săi să-și dea seama de toate îndatoririle pe care le au nu numai față de Sfînta Biserică ci și față de Patrie. De aici și-a dat neconștient silința să lucreze cu toată rîvnă pentru a îmbogăți, lărgi și a aprofunda în

toate fibrele ființei păstoriților săi conștiința dăruirii de sine pentru interesele obștești, pildă dîndu-se pe sine, din belșug, ca unul care toată viața a ars pentru ideea dăruirii de sine.

În perspectiva timpului se va putea măsura cu exactitate toate binefacerile și toate bogatele roade ale activității sale jertfelnice.

La chemarea clopotelor sf. mănăstiri Rîmeș, în ziua de 10 iulie 1975, Prea Sfîntul Părinte Episcop-vicar Emilian Birdeș, de la Sibiu, a venit la sfînta mănăstire, unde, înconjurat de un sobor de preoți, în asistența multor credincioși, a membrilor familiei părintelui Dometie și a viețuitoarelor sfîntei mănăstiri, a săvîrșit slujba pogribaniei adormitului întru Domnul, potrivit datinei călugărești.

Cuvînte de învățătură și de mîngîiere pentru cei îndurerăți au rostit:

Preotul *Cornel Erneanu*, de la parohia Ernea, protopopiatul Mediaș, care a vorbit despre condițiile mîntuirii: credința și faptele bune și despre viața creștinească, ce-și găsește încununarea în Taina Sf. Euharistiei, arătînd că cel mutat de la noi a fost, prin viața și faptele sale, un adevărat slujitor al lui Dumnezeu și un stăruitor ales, pentru credincioși, pe calea mîntuirii.

Părintele *Gamaliel Vaida*, starețul sfîntei mănăstiri Cozia, care a vorbit despre voturile monahale, ca ideal al desăvîșirii vieții, subliniind stăruința pe care cel mutat de la noi a depus-o, pentru împlinirea cu sfințenie a acestor voturi, făcîndu-se cu aceasta o pildă vie pentru maicile viețuitoare în mănăstire, ca și pentru credincioșii care veneau să-i primească, cu sfințenie, sfaturile și îndemnul de viață adevărată.

Părintele protopop *Liviu Silveșan*, de la Aiud, a elogiat figura adormitului, în numele preoțimii din protopopiat, subliniind că, prin mutarea la cele veșnice a arhimandritului Dometie, protopopiatul Aiud pierde pe unul dintre cei mai harnici, cei mai zeloși și cei mai devotați fii ai Bisericii.

Părintele *Filaret Costea*, secretarul Sfîntei Arhiepiscopii de Alba Iulia și Sibiu, a exprimat, în cuvinte alese, părerea de rău a clerului din întreaga Eparhie, la auzul vestii încetării din viață a vrednicului și harnicului arhimandrit Dometie, o figură proeminentă a clerului nostru din Eparhie.

Părintele *Serafim Popescu*, de la Mănăstirea Sîmbăta, a vorbit despre dragostea creștină, care a însuflețit întotdeauna pe monahii Bisericii noastre față de popor, chiar și atunci cînd ei se aflau departe de lume; căci viața lor de rugăciune

cuprindea întreaga obște creștinească de pretutindeni, asupra căreia ei vegheau în toată clipa și asupra căreia invocau continuu darul lui Dumnezeu.

Părintele Prof. Dr. *Ioan Rămureanu*, de la Institutul Teologic din București, a vorbit cu alese elogii despre studiile adormitului întru Domnul, de pe băncile Institutului, care îndreptăteau pe profesorii de acolo să vadă în străduitorul, inimosul și vrednicul student de atunci, una din cele mai de seamă nădejdi ale Sfîntei noastre Biserici.

Seria cuvîntărilor a fost încheiată de Prea Sfîntul Părinte Episcop *Emilian Birdeș*, Vicarul Sfîntei Arhiepiscopii de Alba Iulia și Sibiu, care, pornind de la cuvintele evanghelice: „Cel ce crede în Mine, de va muri, viu va fi“, a înfățișat moartea fulgerătoare și neașteptată a arhimandritului Dometie, venit de peste munți în Transilvania și statonnic în vechea și istorica mănăstire a Rîmeșului, moarte care a umplut de tristețe, deopotrivă, pe viețuitoarele din mănăstire, Centrul Eparhial, ca și pe toți aceia care l-au cunoscut și care s-au împărțit la izvorul cel neseecat al sfaturilor și îndemnelor sale creștinești. Adormitul întru Domnul se înscrie, cu toată vrednicia, pe linia osîrduitorilor săi înaintași din trecut. Numele lui se înscrie, cu cinste, în calendarul acelora care au slujit cu zel pentru apărarea credinței noastre ortodoxe pe aceste meleaguri. Prea Sfîntia Sa a încheiat cu aceste cuvinte: „Prilejul de față, după judecata noastră omenească, m-ar îndreptăți să spun cuvinte de durere, cuvinte de întristare, care să vă facă să vărsați lacrimi cît mai din belșug, pentru cel plecat, așa de timpuriu, din mijlocul nostru. Dar legea noastră creștinească și trăirea adormitului întru Domnul — ca unul care a crezut din tot sufletul și a mărturisit la tot pasul pe Hristos, Cel înviat din morți, pentru a noastră mîntuire — mă oprește de a vă întrista și mă obligă a vă mărturisi, că cel ce a plecat dintre noi este astăzi, cu adevărat fericit, în împărăția cea veșnică a Bunului Dumnezeu. Să-i fie țărîna ușoară și să ne ajute Dumnezeu să-l reîntîlnim cu toții în împărăția Lui cea cerească, după care cu toții năzuim.“

În dangătul clopotelor sfîntei mănăstiri, plîns de toți cei ce l-au cunoscut și apreciat, rămășițele pămîntești ale părintelui arhimandrit Dometie au fost așezate în mormînt, în incinta sfîntei mănăstiri. După aceasta, Prea Sfîntul Părinte Episcop *Emilian* a citit rugăciunea de dezlegare și a pecetluit mormîntul în nădejdea învierii celei de obște.

Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii Săi din veac!

† EMILIAN
Episcop-vicar

A doua venire a Domnului (II)

În articolul precedent am înfățișat învățătura Bisericii noastre despre a doua venire a Domnului, împreună cu temeiurile ei biblice. Cu toate că aceste temeiuri ne sînt limpezi, totuși sînt unii credincioși care se abat de la învățătura ortodoxă, ridică unele obiecțiuni împotriva ei și încearcă să-și justifice poziția lor negativă prin răstălmăcirea acestor texte.

În cele ce urmează vom înfățișa principalele obiecțiuni pomenite mai sus. Acestea se concentrează în susținerea că data venirii a doua a Mîntuitorului ar putea fi cunoscută și chiar calculată și stabilită — cu exactitate — mai înainte. Cu toate că calculele lor și soroacele stabilite pe baza acestora au fost — în toate cazurile — dezmințite de realitatea faptelor, care nu le-a confirmat, ci — din contră — le-a infirmat, ei țin totuși la aceste calcule, pe care le înnoiesc mereu!...

Astfel, ei se provoacă la următorul text paulin: „Voi însă, fraților, nu sînteți în întuneric, ca să vă apuce ziua aceea ca un fur. Căci voi toți sînteți fii ai luminii și fii ai zilei; nu sîntem ai nopții, nici ai întunericului“ (I Tesal. 5, 4—5). Pe acesta îl talmăcesc — respectiv îl răstălmăcesc — în felul acesta: În baza luminii cunoștinței pe care o au cu toții de la Sfîntul Duh, credincioșii ar putea cunoaște data venirii a doua a Mîntuitorului. De aceea, credincioșii creștini adevărați ar putea, ba mai mult: ar trebui, să cunoască data exactă a venirii a doua a Mîntuitorului — spre a se putea pregăti în chip corespunzător pentru ea.

Numai că textul acesta — văzut și talmăcit din perspectiva luminii pe care o aruncă asupra lui contextul — vine tocmai în sprijinul punctului nostru de vedere. Într-adevăr, cu cîteva versete mai sus, Sfîntul Apostol Pavel subliniază cu un

deosebit apăs: „Iar despre ani și despre vremuri, fraților, nu aveți nevoie să vă scriu, căci singuri știți bine, că ziua Domnului vine așa, ca un fur noaptea“ (v. 1—2), după care continuă: „Voi însă, fraților, nu sînteți în întuneric...“ Prin urmare, Sfîntul Apostol Pavel vrea să spună următoarele: Voi, ca buni credincioși ai Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, știți prea bine acest adevăr; de aceea, sînteți datori să fiți totdeauna pregătiți pentru această zi, pentru ca ea să nu fie o surprindere neplăcută pentru voi, cum ar fi — desigur — cazul cînd ea v-ar surprinde nepregătiți!... De altfel, dacă s-ar putea — de fapt — cunoaște de către credincioșii creștini data venirii a doua a Mîntuitorului, atunci n-ar mai fi necesară privegherea continuă în vederea sosirii ei, ci ar fi — poate — suficientă o pregătire ce începe numai în preajma venirii ei...

Sfîntul Duh, de la care vine lumina, datorită căreia se poate cunoaște și calcula data parusiei Domnului, a fost făgăduit de către Mîntuitorul. Acesta, Sfîntul Duh, le va descoperi totul și-i va învăța toate. Această făgăduință a fost împlinită de către Mîntuitorul la Cincizecime. În consecință, de atunci încoace Sf. Apostoli și — împreună cu ei — toți credincioșii — în baza înțelepciunii și priceperii pe care le-o insuflă Sfîntul Duh — pot cunoaște „tot adevărul“.

În acest sens, se provoacă la textul: „Încă multe am a vă spune, dar acum nu puteți să le purtați. Iar cînd va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; căci nu va vorbi de sine sine, ci cite aude și cele viitoare vă va vesti“ (Ioan 16, 12—13; vezi și 14, 26). În consecință, numai cei ce nu-l au pe Sfîntul Duh și nici lumina dată de El, nu pot cunoaște data parusiei Domnului.

(Continuare în pag. 4)

Școala românească din Transilvania în perioada 1867—1918

Editura didactică și pedagogică ne-a mai oferit o carte valoroasă cu largă audiență la publicul cititor. Lucrarea, care aparține lui V. Popeangă, poartă titlul: „Școala românească din Transilvania în perioada 1867—1918 și lupta sa pentru unire.” Ea cuprinde trei mari capitole cu șase subcapitole, bogate în amănunte din perioada dualismului austro-ungar, asupra aportului școlii românești din Transilvania la realizarea Unirii din 1918.

„Originea comună de neam și limbă” — accentuează autorul — a dezvoltat în cursul istoriei puternice tendințe de unire a țărilor române într-o unică formațiune statală.

Prima unitate politică a tuturor românilor realizată de Mihai Viteazul a constituit cu adevărat un simbol semnificativ. Acest act politic, de la care s-au împlinit anul acesta 375 de ani, a făcut pe Nicolae Bălcescu să scrie că, sub viteazul voievod, „românul s-a unit cu românul”. De fapt acest act a stat la baza tuturor răzcoalelor și luptelor ce au urmat, începând cu cea de la 1784 din Transilvania condusă de Horea, revoluțiile de la 1848 din Muntenia, Moldova și Transilvania, când pe Cîmpia libertății de lângă Blaj, miile de țărani strigau: „Vrem să ne unim cu țara”, iar la 1859 s-a pecetluit unirea Moldovei cu Țara Românească, sub popularul domn ales, Alexandru Ioan Cuza, urmărind cu atîta încredere și de românii din Transilvania.

Încadrați în Astra culturală ardeleană, dascălii noștri împreună cu cei de la Seminarul pedagogic și teologic sibian, au susținut cu trup și suflet idealul național suprem, acela al sfintei uniri, prin acțiuni și lupte îndrjite purtate prin activitatea cultural-educativă a Asociațiunii. Astfel școala românească din Transilvania a devenit un factor activ, în slujba unirii ce nu mai putea fi înăbușită.

Corpul didactic românesc din Transilvania a fost, așadar, unul din detașamentele de frunte care a luptat pentru realizarea unirii Transilvaniei cu România.

De fapt după 1880, lupta pentru unitatea națională intră într-o nouă fază, se maturizează, după cum accentuează și autorul, prin unirea politică a tuturor românilor.

Procesul de învățămînt în școlile românești se bazează pe principiul național, astfel că ideea de unitate națională se făcea tot mai simțită. Totodată a început să se evidențieze și o tendință de unitate culturală în gîndirea pedagogică din școala noastră populară.

În acest spirit a militat toată dascălimea română din Transilvania, tocmai cînd apăruse la Sibiu — în 1875 — revista: „Școala românească” care proclama sus și tare ca școala românească să devină „o instituție în jurul căreia să se concentreze forțele creatoare românești din Transilvania”.

În contextul studiului limbii materne în școală, autorul subliniază opinia dascălului I. Borcia și anume că: „nu poți preda istoria în românește fără a fi studiat limba cronicarilor, a lui Bălcescu, a lui Iorga; profesorul de geografie va descoperi comori de limbă în „România pitorească” etc.

Existența școlii românești din Transilvania, era însă grav amenințată la începutul secolului al XX-lea, de proiectul legii Bereviczy și de legea Appony, fapt care a adus numeroase proteste împotriva acestora. Vasile Goldiș reproducîndu-l pe Bartha Miklos, directorul ziarului „Ellenzek” („opoziția”) a exclamat că se orientează greșit „acea școală care nu se potrivește însușirilor naționale, împrejurărilor și chipului de a vedea al fiecărei națiuni. Greșită este acea creștere care nu se întemeiază pe individualitatea națională”.

Același lucru l-au susținut și alți dascăli ai noștri ca A. Lazăr, în conferința sa „Chestiunea de naționalitate”, ținută la Oradea în 1914.

De o importanță covârșitoare a fost însă înființarea unei secții școlare, pe lângă cele existente, în cadrele „Astrei”, idee hotărîită în adunarea generală ținută în 1900 la Băile Herculane, cînd s-au pus bazele unui vast program de acțiune și luptă națională pe tărîm școlar și cultural.

„În perioada afirmării drepturilor naționale, în procesul educativ trebuie să se respecte principiul educației naționale.” Modalitățile de aplicare ale acestui concept — susține autorul — adică de educație națională s-au conturat tot mai mult după 1868 din partea unor pedagogi remarcabili ca I. Popescu, P. Span, P. Pîpoș, Gavriil Munteanu și Ioan Meșotă de la Brașov.

Fără îndoială, elementul național, constituie una dintre coordonatele educației tineretului, după cum

scria și I. Rațiu într-un studiu publicat chiar în „Foaia școlastică” (nr. 8, anul I, 1899).

Într-o cuvîntare rostită la serbarea închiderii anului școlar 1899/1900 — subliniază autorul — directorul școlii civile de fete cu internat și publicitate a Astrei, V. Bologa a analizat valoarea educativă a istoriei și sarcinile educației în spirit național a tineretului, relevînd importanța educației fetelor în acest spirit. Dar, „la clarificarea problemelor privind educația în spirit național al tinerei generații, o valoroasă contribuție a adus-o profesorul de pedagogie al Institutului pedagogic din Sibiu P. Span. În considerațiile sale, pleacă de la teza că în secolul al XIX-lea educația tineretului e dominată de un nou curent de idei: ideile naționale”.

Tot spre aceeași țintă tindea Emilia Lungu în articolul: „Educația primă” publicat în „Biserica și școala”, nr. 4, anul II, 1878; I. Matei în „Școala și educația”, Arad, 1916; Virgil Onițiu, din școala brașoveană (Horia Teculescu: V. Onițiu, un educator deschizător de suflete și ziditor de idealuri” 1937), apoi V. Gr. Borgovan, I. Popescu, P. Pîpoș, care referindu-se la istorie o consideră ca pe o etică aplicată, care prin modele arată elevilor ce fapte „sînt nobile, sublime, detestabile, urite și cum trebuie să se comporte elevii în mijlocul poporului”.

Ideea unității naționale în conținutul manualelor școlare este tratată amănunțit de autor. Un singur exemplu aduce:

În manualul de citire „Întia carte de lectură și învățatură pentru școlile populare române”, ediția a VII-a, Sibiu, 1888, I. Popescu a introdus poezia lui G. Sion, „Limba românească”:

*Mult e dulce și frumoasă
Limba ce-o vorbim
Altă limbă armonioasă
Ca ea nu găsim... etc.*

Într-un alt capitol autorul tratează despre „Școala din Transilvania”, factor de păstrare și dezvoltare a unității culturale care cuprinde: „Circulația literaturii didactice din vechea Românie în Transilvania” și „Contribuția pedagogilor transilvăneni la dezvoltarea învățămîntului din România”.

În ultimul capitol se tratează despre „Participarea corpului didactic român din Transilvania la pregătirea și realizarea actului unirii” de la 1918: „Contribuția corpului didactic la difuzarea prin presă din 1918 a ideii desăvîrșirii Statului național Român” și „Participarea corpului didactic la activitatea Consiliilor naționale”.

Incontestabil corpul didactic din Transilvania a susținut tot timpul, în alegeri, candidații Partidului Național, cu toate persecuțiile autorităților maghiare. În 1917, contele Tisza a încercat din nou

să exercite presiuni asupra dascălilor și frunțașilor români, solicitîndu-le să semneze „o declarație de fidelitate în care era exprimată adeziunea la ideea statului maghiar unitar. Cu toate presiunile și ademenirile făcute de Tisza, declarația n-a fost semnată de V. Goldiș, Valer Braniște, profesorul I. Lupaș, R. Giorogariu — directorul institutului teologic din Arad și profesorii acestei instituții, Silviu Dragomir, A. Crișan, V. Păcală.”

În același mod s-au comportat profesorii de la școlile medii și învățătorii; mulți din ei au fost arestați, anchetați și întemnițați, iar unii au trecut munții în Țara Românească, participînd la campania de întreținere a ideii unirii.

De altfel toate publicațiile românești din Transilvania, la care colabora dascălimea noastră entuziastă și neînfricată, au susținut cu mult aplomb ideea unirii. E destul să amintim următoarele: „Telegraful Român”, „Românul”, „Pagini literare” din Arad, „Gazeta Transilvaniei”—Brașov, „Transilvania” „Astrei” din Sibiu, „Tribuna”, „Gazeta poporului”—Sibiu, „Glasul Ardealului”—Brașov, „Drapelul”—Timișoara, „Unirea” etc., care susțineau totodată înființarea gărziilor naționale, încă înainte de marea „sărbătoare”, cum era numită, pe drept cuvînt, Marea Adunare Națională, convocată pe ziua de 1 decembrie 1918 la Alba Iulia, în timp ce studenții români de la universitățile din Budapesta, Cluj, Sibiu etc., au pornit pe sate să mobilizeze masele, să organizeze Marea Adunare a Unirii.

În cetatea unirii apăruse tocmai gazeta „Alba Iulia” — organ al proclamării unității naționale, care chiar în noaptea de 1 Decembrie (1918) a tipărit 40.000 de exemplare cu articolul de fond „Adunarea Națională” în care se da semnalul unirii, cînd zecile de mii de românași asaltau cetatea trecînd pe platoul lui Horia. Sibienii, scria autorul, au venit cu un cor, fără pereche, condus de Timotei Popovici.

„Lupta pentru unire — accentuează autorul, la pagina 191 — dusă în 1918 de românii din Transilvania a avut un sprijin constant și în organele diecezane din Sibiu „Telegraful Român” și la Caransebeș „Foaia diecezană”.

Telegraful Român a reflectat în paginile sale procesul de organizare politică a românilor din Transilvania într-o perioadă de efervescentă generală. În paginile sale s-au găsit îndemnuri adresate românilor din Transilvania pentru a se încadra în mișcarea națională de la care era așteptată Unirea Transilvaniei cu România.”

În „încheierea” lucrării, V. Popeangă a precizat că prin școală, prin învățători și profesori s-a realizat idealul național suprem; prin unitatea culturală s-a dezvoltat o puternică afirmare a conștiinței naționale, corpul nostru didactic devenind astfel prin dăruirea de sine, prin patriotismul înflăcărat, elanul și sacrificiile sale, „unul din factorii interni ai desăvîrșirii unității statului național român”.

Nicolae D. Găvozdea

Gînduri despre împărăția lui Dumnezeu (II)

Împărăția lui Dumnezeu nu se rezumă la cele dinăuntru, deși își are începutul în acestea, căci cele din inimă se manifestă și se exprimă în afară prin chipul feței, prin gesturi, prin cuvinte și prin fapte de fiecare zi, de fiecare clipă.

Cîtă seninătate, pace și bucurie exprimă în jurul său omul cel bun, cu inimă bună, care din „vistișeria cea bună a inimii sale” scoate cuvinte de mîngîiere, cuvinte de zidire, nu de dărîmăre, cuvinte de încredere, de înțelegere și apropiere, nu de distanțare, de dispreț și zădărnice. Omul cel bun din vistișeria cea bună a inimii sale rodește fapte de bunătate, de întrajutorare, de jertfelnicie, de dragoste slujitoare pusă în slujba omului, a societății.

La aceste fapte și manifestări ne cheamă Biserica, care este și ea în chip nedeplin dar real împărăția lui Dumnezeu. Biserica este Trupul lui Hristos ale cărui mădulare sîntem noi, toți cei ce prin cuvintele și faptele noastre credem și mărturisim pe Iisus Hristos, Domnul și Mintuitorul nostru. Biserica ne cheamă ca prin toate rugăciunile, slujbele și Tainele ei să devenim mădulare vii, în care puterea lui Iisus Hristos, prin lucrarea Duhului Sfînt, se împletește cu efortul nostru permanent spre a ne modela viața în duhul iubirii, al frățietății, al păcii, întrajutorării și unității.

Și dacă nu e lucru ușor a realiza împărăția lui Dumnezeu înăuntru nostru, tot așa nu e lucru ușor a fi mădular viu al Bisericii, sprijinind și ajutînd la realizarea împărăției lui Dumnezeu în semenii noștri. Aici avem de luptat cu dușmani nu numai din interiorul nostru, ci cu puterile

potrivnice ale păcatului care lucrează în semenii noștri și în relațiile pe care le avem unii cu alții, întrucît viața omenească după concepția creștină poartă amprente și urmele păcatului sub toate formele lui. Istoria omului și a societății omenești este martora unor stări de lucruri grave și nenorocite, provocate de consecințele egoismului pe teren social și general-uman. Este adevărat că a existat un permanent progres, o necontenită luptă pentru așezarea în societate a unor principii demne de om, demne de ideea dreptății, a egalității și frățietății tuturor oamenilor. Pentru triumful acestor idei mulți s-au luptat, mulți și-au jertfit chiar viața, pentru ca, în cele din urmă, să intervină marile revoluții sociale, care, asemenea unor intervenții chirurgicale, au tăiat și au înlăturat stări de lucruri nedrepte.

Lucrarea de slujire a împărăției lui Dumnezeu, pe care a întreprins-o Evanghelia Domnului Hristos prin Sfînta Biserică, a sprijinit neîncetat din interior, de pe teren moral-religios mersul nostru înainte spre zările unei vieți tot mai desăvîrșite, tot mai aproape de împărăția lui Dumnezeu.

Să ne gîndim ce a însemnat pentru mentalitatea societății antice, în care se întărea prin stat robia omului de către om și distanța dintre rob și stăpîn — propagarea principiilor egalității și frățietății tuturor în Iisus Hristos. „Nu mai este iudeu nici elin; nu mai este rob nici slobod... pentru că voi toți sînteți una în Iisus Hristos” (Gal. 3, 28), adică toți sîntem frați avînd același

(Continuare în pag. 4)

„Sarea pământului”

(Urmare din pag. 1)

„Voi sînteți sarea pământului”, ceea ce înseamnă că preotul trebuie să fie elementul și factorul păstrător al curățeniei sufletului în viața credincioșilor, să fie dătătorul de sens supranatural vieții lor spirituale, să nu lase să invadeze păcatul și fărădelegea în inimile lor, care duc la descompunere și moarte morală.

Precum sarea intră în compoziția atîtor elemente, le păstrează și le face bineplăcute; precum sarea este zi de zi element de hrană pentru om și viețuitoare, tot astfel preotul este cel ce dă hrana adevărilor dumnezeiești în viața credincioșilor și le ajută să ducă o viață bineplăcută lui Dumnezeu și folositoare oamenilor.

De la sare preotul mai poate lua pildă și prin aceea că sarea însăși are proprietatea de a se forma și păstra în curățenie. Ca să-și poată îndeplini misiunea, preotul trebuie el însuși să trăiască în curățenie, să nu se altereze însăși ființa lui, ceea ce ar face fără efect pozitiv toată activitatea lui.

Dacă este primejdie cînd se alterează alimentele din lipsă de sare, cu atît mai mare este primejdia cînd însăși sarea se strică.

„Dacă sarea se va strica, a zis Mîntuitorul, cu ce se va sara? De nimic nu mai este bună, decît să fie aruncată afară și să fie călcată în picioare” (Matei 5, 13).

Iată, aici stă primejdia pentru preot, cînd din lipsa demnității lui, din pricina nevredniciei lui este nebăgat în seamă, este „călcat în picioare”.

Primejdia este și mai mare pentru că nevrednicia lui aduce cu sine sminteală în rîndul credincioșilor.

Fiecare preot este „sarea pământului” prin învățatura de credință și de morală pe care o propovăduiește în numele lui Iisus Hristos, prin puterea și darurile Duhului Sfînt pe care le împărtășește, prin toată viața și activitatea lui în slujba lui Dumnezeu și a oamenilor.

Cu cît mai mult își identifică lucrarea lui duhovnicească, cu lucrarea pe care sarea a primit-o de la Creator în ordinea naturală a firii, cu atît poate contribui mai mult la desăvîșirea morală și la sfințirea păstoriților săi.

Tabloul pe care ni-l înfățișează Iisus de a fi „sare a pământului” se cuvine să-l privim zilnic și să-l reproducem în viața noastră, hrănindu-ne neîncetat din adevărul cuprins în el.

Părintele Vasile

Scopul și foloasele Sf. Liturghii

(Urmare din pag. 1)

lumea cerească. Fiecare Sfîntă Liturghie pe care o ascultăm e o ploaie din ceruri cu aur ceresc prin harul lui Dumnezeu care se revărsă în suflete. Un mare sfînt zicea, vorbind despre roadele Sf. Liturghii, că: „nici o limbă omenească nu poate înșira roadele de har și de binecuvîntare pe care ni le aduce jertfa Sfintei Liturghii. Păcătosul se împacă cu Dumnezeu, dreptul se sfințește mai mult; la Sf. Liturghie se sporesc virtuțile, se iartă păcatele, viciile se înăbușă.”

Sfînta Liturghie sporește în noi harul dumnezeiesc și slava cerească care îmbracă sufletele cu o frumusețe neasemănată. Toate frumusețile naturii, ale munților și ale văilor nu au asemănare cu frumusețea unui suflet creștin în care sălășluiește harul lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu pe care îl primim prin participarea la Sfînta Liturghie înobilează sufletul atît de mult încît îl face fiu al lui Dumnezeu. Stăpînit de acest gînd, Sf. Ioan exclamă: „Vedeți ce fel de iubire ne-a dăruit nouă Tatăl, ca să ne numim fii ai lui Dumnezeu, și sîntem” (I Ioan 3, 1).

Despre Sfîntul Tarasie, patriarhul Constantinopolului, se spune că ținea foarte mult la Sfînta Liturghie, mai ales dorea foarte mult să o săvîrșească. Deși era bolnav și plin de suferință liturghisea cu pieptul sprijinit de Sfîntul Altar. Așa a săvîrșit Sfînta Liturghie pînă în ziua cînd Dumnezeu l-a chemat la Sine.

Cunoscînd noi scopul și foloasele Sfintei Liturghii să căutăm să participăm la această sf. slujbă cercetînd sf. biserică. Să urmărim și în aceasta rivna pe care au avut-o Sfînții în slujirea și ascultarea Sf. Liturghii. Dumnezeu ne va da „sfîrșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricășătoarea judecată a lui Hristos”.

Al. Moisiu

A doua venire a Domnului (II)

(Urmare din pag. 2)

Cu privire la semnele premergătoare ale venirii celei de-a doua a Mîntuitorului, contrarii învățaturii ortodoxe susțin că acestea s-ar fi împlinit deja. Ele s-ar concretiza în: foamete, ciumă, cutremure de pămînt, întunecimi de soare și de lună, căderi de stele ș. a. Prin urmare, trag ei concluzia, data venirii a doua a Mîntuitorului trebuie să fie foarte apropiată; ca atare, ea poate fi cunoscută și calculată.

Dar semnele despre care vorbesc ei sînt *semne cosmice*, care se întîmplă adeseori. Ele, însă, nu sînt identice cu semnele anterioare parusiei Domnului. Acelea vor avea loc pe neașteptate, pe cînd acestea sînt fenomene ce pot fi prezise cu multă vreme înainte. Astfel de semne vor fi mereu și nu numai la sfîrșitul lumii. Spre deosebire de acestea, semnele adevărate ale celei de-a doua veniri a Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos vor fi *extraordinare și neașteptate!* ca atare, nu vor putea fi supuse unei prognoze.

Între semnele premergătoare ale parusiei Domnului, care s-ar fi împlinit deja, ar fi și *ivirea lui Antihrist*, dar toate tîlcuirile acestor credincioși creștini cu privire la Antihrist sînt expresia concretă a trufiei, neseriozității și superficialității. Ca atare, *nu pot fi luate în serios!*

În fine, abaterea acestora de la adevărata învățatură ortodoxă despre a doua venire a Mîntuitorului, culminează în susținerea punctului de vedere că *data venirii a doua a Mîntuitorului ar putea fi calculată cu exactitate.*

Șubrezenia și lipsa de seriozitate a acestor „calcule” se vădesc și în lumina faptului că ele se contrazic flagrant între ele și nu se lasă nicidecum să fie aduse la un numitor comun!... De asemenea, este de observat și menționat faptul că încă în vechime au existat credincioși care au susținut „cum că ziua Domnului a și sosit” (II Tesal. 2, 2; vezi și II Tim. 2, 18). Însuși Domnul nostru Iisus Hristos a prevestit că se vor ivi „prooroci mincinoși” (Matei 24, 23—26). Cu privire la aceștia, atît Mîntuitorul cît și Sfînții Apostoli *ne previn* să ne ferim de ei, întrucît sînt „profeți mincinoși” (Matei 24, 23—26), „care au rătăcit de la adevăr” (II Tim. 2, 18) și sînt însoțiți de „tot felul de puteri și de semne și de minuni mincinoase, și de amăgiri nelegiuite” (II Tesal. 2, 9—10).

În concluzie, avînd în vedere că obiecțiunile îndreptate împotriva învățaturii Bisericii noastre cu privire la cea de-a doua venire a Domnului, sînt cu totul neîntemeiate, noi sîntem datori să ținem cu sfințenie la învățatura Bisericii noastre, cu atît mai vîrtos, cu cît la lumina ei se desprinde ferm însăși necesitatea morală creștină de a fi *în-continuu pregătiți* pentru ziua parusiei Domnului. Totodată, ea ne ferește de rătăcirii care duc în mod inevitabil — așa după cum ne învață experiența trecutului — la manifestări retrograde, care sînt în detrimentul Bisericii noastre.

Pr. prof. Corneliu Sirbu

Gînduri despre împărăția lui Dumnezeu (II)

(Urmare din pag. 3)

Tată în ceruri și același Domn și Mîntuitor venit în lume, pentru ca toți să se mîntuiască și la cunoștința adevărului să vină.

Toată strădania pe care a depus-o Biserica și o depune neîncetat prin mijloacele care-i sînt proprii este o angajare de sprijinire și realizare a împărăției celei noi, descoperită în Iisus Hristos, împărăția dreptății, a păcii, a frățietății și dragostei slujitoare în familie și în societatea în care viețuim.

Biserica este conștientă însă că împărăția lui Dumnezeu, descoperită în Iisus Hristos, își va avea realizarea ei deplină în lumea dezlegată de legăturile vremelnice, sub zările de lumină și har ale veșniciei. Acolo, în „Ierusalimul ceresc”, împărăția lui Dumnezeu va străluci neatînsă de ispitele și cursele păcatului, ale egoismului și răutății și de lupta pentru biruirea lor. Pentru cei credincioși însă, împărăția lui Dumnezeu sau raiul nu este decît o urmare firească a celor ce s-au împărtășit de „arvuna” acestei împărății în inima lor, în viața lor și faptele lor, în Biserica și societatea în care au trăit. Raiul va fi încoronarea celor ce s-au silit și s-au făcut părtași la bucuria binelui, a păcii, a dreptății, a faptei jertfelnice și bogate în dăruire pentru mai binele și bucuria

semenilor, a familiei și societății în care am viețuit.

„Cele ce ochiul n-a văzut, urechea n-a auzit și la inima omului nu s-a ridicat, acelea le-a gătit Dumnezeu pentru cei ce-l iubesc pe El” — zice Sfîntul Apostol Pavel (I Cor. 2, 9). Acestea sînt bucurii și daruri cerești „pe care ni le-a descoperit Dumnezeu prin Duhul Său” (I Cor. 2, 10), încă din această viață să le simțim ca „arvuna”, ca prin „oglinză”, pentru cele ce vor fi depline în viața cea veșnică.

Este un fapt cunoscut al experienței și vieții creștine că există satisfacții și bucurii curate ale muncii cinstite și ale datoriei împlinite, bucurii ale credinței și iubirii slujitoare, bucurii ale rugăciunii și acțiunii dăruitoare pentru mai binele omului și propășirea obștei.

Toate sînt însă „arvuni” prin care ne bucurăm în parte de cele ce se vor arăta la descoperirea deplină a împărăției lui Dumnezeu, spre care nădăjduim și ne rugăm cu întreaga Biserică: „Dă-ne să ne împărtășim cu Tine, Doamne, cu adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăției Tale.”

Pr. Filaret Costea

Sfîntul Atanasie cel din Aton

În ziua de 5 iulie, Biserica cinstește în fiecare an, cu cîntări duhovnicești pe Prea Cuviosul Atanasie al Atonului.

A trăit în a doua jumătate a veacului al VIII-lea, fiind născut din părinți creștini care se trăgeau din Antiohia. Aceștia, odată cu grija de cele materiale, s-au ocupat de a-l crește și sufletește pe fiul lor, învățîndu-l dreapta credință și deprinzîndu-l încă din fragedă copilărie să păzească sfintele porunci ale Bisericii.

De aceea, din tinerețe s-a dovedit silitor la învățatură și iubitor de înțelepciune, fiind el dascăl altora. Iubind viața curată, meditația și rugăciunea, s-a retras la mănăstirea Chiminan din Asia, unde s-a sîrguit cu multă bărbăție spre împlinirea asprei pravile călugărești, fiind multora exemplu de sfințenie.

Din botez purta numele de Avramie, iar în mănăstire, fiind călugărit, a primit numele de Atanasie.

După depunerea voturilor monahale, tînărul monah se arată mai smerit, mai rîvnitor întru ascultare și mai răbdător la înfrînare, decît toți ceilalți viețuitori din mănăstirea aceea. Pentru multa lui bunătate și adîncă lui înțelepciune, toți îl iubeau și îl cinsteau.

Fiindcă dorea o viață și mai retrasă și pentru a fugi de cinstea și lauda celorlalți frați din mănăstire, cu învoirea starețului, se retrage în pustia

Atonului și aici într-un pisc înalt, într-un cadru de o rară frumusețe, găsi un loc care i-a plăcut așa de mult, încît s-a hotărît să rămîna acolo pînă la sfîrșitul vieții. Deși la început avea de gînd să zidească o chilie și o biserică mică, cu multă osteneală și cu ajutorul primit din partea împăratului bizantin Focas, reuși să zidească în acel frumos loc o biserică mare și frumoasă, închinată Maicii Domnului, iar de jur împrejurul ei o mulțime de chilii, în care s-au așezat călugării, ce zi și noapte munceau și preamăreau pe Dumnezeu prin rugăciune și ascultare.

Astfel Sfîntul Atanasie, după ce și-a văzut gîndul împlinit, cum prin muncă perseverentă și osteneală s-a ridicat în acel loc pustiu așa de frumoasă mănăstire, la vreme de adînci bătrînețe a trecut către Domnul, cu bucuria omului care, făcîndu-și datoria, „lupta cea bună s-a luptat, călătoria a săvîrșit, credința a păzit” (II Tim. 4, 7).

Pentru viața sa curată și nevoițele cele spre desăvîșire, cu care a împlinit poruncile dumnezeiești, a fost trecut în rîndul sfinților, strălucind ca un luceafăr în fruntea cuviosilor părinți.

Din viața Sfîntului Atanasie cel din Aton rezultă mai ales grija lui încă din tinerețe de a fi exemplu bun pentru alții, contribuind prin aceasta la îmbunătățirea vieții spirituale a semenilor, cărora s-a făcut folositor cu cuvîntul și mai ales cu fapta.

Pr. Nicolae Leșe